is on the increase in Bangalore city. So, this creates another problem for which we have to provide more buses to ply. Action is also being taken towards this end. For taxis also more and more licences are given And to replace 11,000 autorikshas is also a big problem. From the time I heard about this incident, I have been seriously thinking whether we can in course of time tackle this problem in some other way but I am not able to place before this August House what I propose to do, immediately. I can only say I am seriously thinking on this issue.

10-30 A.M.

MR. SPEAKER.—Mr. Bhaskar Naidu will now speak ....

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir. it appears all these three persons were drunk. I am sorry I said something else that they were not drunk. It may be corrected.

MR. SPEAKER.—We will go to the discussion on the budget. Mr. Bhasker Naidu will speak. He may please be brief as the time is short.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—If the Chair can specify the time I have to take I will adjust my speech according to the time given. I will not speak anything other than what my opposition friends have said.

MR. SPEAKER.—Mr. Bhaskar Naidu, you can speak now.

BUDGET ESTIMATES FOR YEAR 1978-79 GENERAL DISCUSSION (Debate Contd.)

† SRI K. BHASKAR NAIDU (Bellary),—I thank the Chair for permitting me to speak on the budget, and I congratulate the Finance Minister who has given us a workmanlike budget. He has not taken us to Himalayan heights by promising "We will do this and we will do that" Nor has he left us in the lurch.

I have got this book-Karnataka 1972-77— the programmes and policies to help the weaker sections and for ensuring social justice are given here. There are about 19 such very good items and I think they are exceptionally good Some of the items are ; legal ; liquidation of rural debts, abolition of bonded labour and rehabilitation. Out of these I wish to refer to the abolition of bonded labour. Sir, I really congratulate the Government for this abolition of bonded labour. I must congratulate not only the treasury benches but also the opposition benches for having brought this legislation. It goes to the credit of the Karnataka Legislators. Our State is the first to introduce such a thing. Our State should keep it up. But I must say there are hundreds of people who are still in the clutches of people who demand 10-12 rupees per hundred. The Police have to prosecute them. Such a thing should be eradicated completely.

My friends have even said that the Chief Minister is in the habit of blowing his own trumpet. I don't think so. The foreword is written by him. He has said that much has been done and much remains to be done. What a beautiful statement it is, Sir! When he comes and says : 'We are doing it in Karnataka' it is not that he wants glory and fame for himself; he is also giving you and us and every one in the State the credit. Particularly regarding land reforms we are far ahead of other States; lapses are bound to arise. Of course there may be something to be done and we are here to correct this. When he say 'We have taken up this and we are doing this', he gives every one of us the credit. So let us not say here that he is blowing his own trumpet. In the kingdom of the blind, one eyed is the king Well Sir other members have been very critical about this.

SRI J. H. PATEL.—What did you say? "In the kingdom of the blind,..............?"

SRI K. BHASKAR NAIDU.—I said: "In the kindgom of the blind, one-eyed is the king'. Born with one eye, he leads you

There were two women, Sir, one Mrs. Barren ; she has been born barren and can deliver no child; and the other woman is Mrs. Delivery Mrs. Delivery has delivered three boys and one girl. Mrs. Barren says : 'Mrs Delivery has given birth only to three sons and not four sons'. Nobody is perfect. At least we are doing it. You have to give credit. For what we have been doing you have to give credit to us. Don't be critical just to make the people know that you have been very critical. People have judged us. For example out of 225 members we have 70 per cent representation here. A person who is a representative of the party which has only 45 per sent representation has the cheeks to tell us that people will reject us next time. My Congress is the ruddy Congress ; it is not the Reddy Congress. My Congress is the ruddy Congress of healthy fresh colour which is built on firm principles. It is not like the other party whose house is built of cards. It is only my party that can implement all these programmes. It is only our Government headed by my leader Mr Devaraj Urs that can deliver the goods to the people of Karnataka which other people are trying to follow.

Coming to Education I would like to say that our State is going to spend about Rs. 150 Crores on Education. I would not like to speak much about the primary High School or Collegiate Education. In our State we have Medical Colleges and Engineering Colleges. According to the list available with me there are 5 Medical Colleges and 13 Engineering Colleges run by the private managements and 4 Medical Colleges and 3 Engineering Colleges are run by the Govern-

ment I cannot understand the wisdom in allowing these private colleges to collect abnormal money as donations etc. We cannot imagine it Rs. 50,000 on the table and I don't know how much goes beneath the table I cannot imagine that figure because I have not seen This is how we are encouraging the private colleges I am not for these private colleges to function anymore. They may come with a plea that those colleges were built by philanthrophists etc. But today what is happening ? Corruption is rampant. It is a snakebite of corruption ; lakhs of rupees are going down to the coffers of the private persons and not for the use of those private institutions. You want every Doctor to be honest and after getting his degree he should go to the village and take Rs. 500 or Rs 1000 as a monthly salary and lead a nice life. How can we expect him to live in the above fashion from a person who has become a doctor after spending a lakh and odd rupees just to get a seat in the medical college. I am for nationalising even these private colleges. You may say that it costs you some Rs. 12 Crores or so. When you are spending Rs. 150 Crores I donot think there is any difficulty in finding another Rs. 12 Crores. If it is not possible you can do it by process. Every year you can nationalise one College. The working of each College may cost you Rs. 50 lakhs or so. Therefore the Government may have to spend another Rs. 12 Crores if they nationalise these colleges. This may please be looked into. The other day a student came to me and asked me to get him a seat in an Engineering College and he told me that he has prepared to pay Rs. 10,000 but they have refused to give a seat and they want Rs. 20,000. That poor boy was not in a position to pay Rs. 20,000/- and I told him my inability and sent him back. I am not going to say anything about the working of PSC. I have all respect for the PSC Members whom I don't know personally I know they are doing a good job but the fact is persons who have passed the degree examination in 1974 are still unable to get an interview from the PSC. Something should be done in this regard. This needs your personal attention because you have been doing so much for Education. Sir, the Colleges are sending out so many graduates out of the Universities every year and they are unable to get any employment. So the unemployment problem is growing enormously. If a person who has passed in 1974 could not get a job even in 1978, then what about his age and other things. He will become frustrated and become an Autorikshaw driver. There, he loses his patience and the incidents of that type will happen Such incidents should be condemned. The Hon'ble Chief Minister has said that educated youths are also taking up the autorikshaw driving. I would request the Government to see that a little guarantee is provided to the persons who have come out from the schools and colleges after finishing their studies. The Centre

has said that in 8 years and 10 months the complete unemployment problem will be solved I don't think it is possible but at least you can rectify it.

Then I would like to draw your attention to one particular case. One girl whose name is Padmavathi Kothwal a daughter of a bus driver has passed B A., B.P Ed she said that she was the first lady candidate who has taken the Degree in Physical Education This girl has passed this examination in Second Class. This girl was not selected but a boy who has passed the same examination in Third Class was selected by the P S.C. Sir, there are people who have been selected at two places. They put application at Gulbarga Division and also at Belgaum Division for selection. They have been selected at both the places. He joins for duty at one of the places. Then again they call for applications for the another post which has fallen vacant on account of the person who has selected for both the divisions. Like-wise, it takes lot of time. They should keep proper account relating to the persons who have selected for both the posts. In the above case, the girl who has passed in Second Class could not get the post of the Physical Education Training Teacher, even in a Girls School. They have selected only a boy for that post. This is what is going on in our educational system which requires a radical change

About land reforms, I would like to say that it is a very progressive measure. What about this Inam abolition? What is this Inam? Inam is a term I think used by the Britishers who ruled us and it is also called Bakshis. We still have this Bakshis. We don't know about the rules that have been framed in this regard. When I was arguing this somebody reminded me about the co-operative farming I believe certain men in power circumvent the rules framed in this regard. What I would like to say is law must be one and the same to everybody. Therefore this Inam abolition should be dealt with properly. If we want to get this Inam abolished I think the people in Coorg will oppose to it because they have got some sort of system which is attuned to the co-operative farming. This inam land is there mostly in Mysore, Bangalore and Bellary district; We have got 2800 acres in Bellary as inam lands. I dont know why it has not been dealt with properly.

Then Sir I once again go back to the Book of Karnataka 1972-77; In page 99, it has been said thus :

> 'The scheme of nationalisation of services in Koppal pocket of Raichur District is before the State Gavernment and it is anticipated to be implemented by the end of March, 1977......''

I would like to know whether it was implemented or not. I am quite sure it has not been implemented because it would cost us a lot of money. And at the same time new buses were taken by the Government and private people are not going to be given licence. I do not know whether it is correct. But what is happening is good buses are put on roads in the metropolitan cities. Whereas we have got in our District buses which run only 30 miles from the bus statation and stops in the middle. Because there are no spare parts available in the workshop. We do not have good maintenance. Therefore, we should nationalise the routes gradually and not to nationalise the Koppal route. I am quite sure it is going to cost another crore of rupees. One more thing I would say is we have got 128 routes covering 10,690 miles. But what about highlands ? In the cities new buses are put and old ones are sent to the District and afterwards they will be sent to Taluks. After sometime, the same bus will be sent to village. Therefore, I urge upon the Government to put new buses in villages and also to towns.

Coming to the Housing, I would say we have done good job. There was a demand to increase the amount to be paid to construct Janatha houses from Rs. 2500 to Rs. 4000. But it was turned down. In our State nearly 44,300 Houses have been constructed under the Housing Scheme. Out of which nearly 14,000 houses will go to economically weaker section. Under this Scheme only Taluka and villages are covered. But what about District Headquarters ? We do not have any Housing Scheme launched by the Government. There is no society or anything like that to put Houses. Of course, there are private societies which construct houses in District Headquarters charging abnormal rates. They construct, the houses not according to the plan. The construction will be so bad. So, I would like to draw the attention of Housing Minister to this aspect and request him to consider taking up of construction of Houses in Towns and Districts also.

Sir, the most important thing I would like to say is a very controversial subject. But it is not controversial as Mr. Arumugam has rightly put it. It is essential in our country. Prohibition is such a thing which is part and parcel of every country. I do not want to advice people to drink. Even over eating is also a sin. Drinking is not a sin. In Christianity liquors are supplied in religious functions. I was telling it is a part and parcel of our country. It is said that we are going to spend some money to control prohibition. I would like to know from the Government how much money you need to implement the prohibition. The Centre might have promised to pay something. How you are going to have

the money is the question. So, the Central Government is going to put more taxes like income tax, gift tax, wealth tax etc. In Goa you get Cashew. From that they prepare fenny and sell it for 50 paise. Whereas you have been taxing to implement the prohibition. In Japan they prepare liquors from barley. Bigger countries like Amercia introduced Prohibition in 1919 and miserably failed. The whole Amercian Economic Policy was paralysed. Even countries like Russia, Canada, Turkey and other countries tried Prohibition and failed in introducing Prohibition. To introduce Prohibition the more important thing is we should have Temperence Board. The Temperence Board should educate the masses. It is most important.

They also know that this prohibition is not going to succeed. So they have said that if liquor is sold it would be taxed. The Finance Minister has said that we must do it by persuasion. I would like to go on a step further and say that it should be done by friendly persuasion because anything that is forced is rejected, anything that is prohibited is cherished. If you force prohibition people will cherish it. They will drink it heavily. You are teaching them to how live like cowards. Here members may be bold. I know how many of my friends drink. When prohibition comes I am quite sure that we will have to go even to a Constable. We will be running to a police station to request the police officials to leave a person who has been booked. After all, people who drink are not always trouble-makers. I would therefore only request the Government that this portion about prohibition should take the last place.

11-00 A.M.

No member has so far said what injustice has been done to Karnataka in the matter of establishment of the steel plant at Hospet. Where is the steel plant and what has happened to it ? It will provide employment to 50,000 people. In 1964 when somebody was there in the Steel Ministry it went to Vizag and again when somebody else came he wanted to take it to Bailadilla. What is the steel that is required in 10 years would be known to you in a few days. This plant can give ore for 500 years and there is enough water and power there and the only thing that is lacking in Hospet if coal which has to come from Kothagudam. On that ground can they shelve it ? I would request my friends in the Opposition to join hands and fight the issue right up to the Centre. It is a joint effort we have to put up for the sake of Karnataka, for the sake of the people who are suffering here. You can feed nearly 5 lakhs of mouths if this plant come up. Great injustice has been done. We are fighting for petty issues. I want the co-operation from everyone. I therefore want the Government and Opposition should with one voice ask for

the setting up of this plant at Vijayanagar. This Government or any other Government cannot prevent us from getting the Vijayanagar steel plant,

† ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ (ವಿಠಲ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಸಾಧನ ಹಾಗೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆ ಈ ವರ್ಷದ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಏನು ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ ಗಳಿಗೂ ಅವರು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಿಂದ ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೂ, ಅವರು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ನಿಜವಾದಂಥ ಉದ್ದೇಶ ಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ ಎರಡನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ತನ್ನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಅಂಗೀಕರಿಸುವಂಥ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಡು ವಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರ ದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಮುಖ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕುಸಿದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡು ತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಉಕ್ಕು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಈ ಮೂರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ದಾಮೋದರ ವ್ಯಾಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕಾರಣ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಈ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಇಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳು ಆದಮೇಲೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣ ಇರಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಥರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲೇ ಬಹುಶಃ ಅದು ಕೂಡ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಥರ್ಮಲ್‌ಪ್ಲಾಂಟ್ ಹಾಕು ತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಯಚೂರು ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲೇ ಈ ಉಷ್ಣ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಈಗ ತುರ್ತಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರು ವಂತಹ ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊರತೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದರಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಥರ್ಮಲ್‌ಪ್ಲಾಂಟ್ ಹಾಕ ಬೇಕು ಅದರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನೆನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಬರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ,

ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಸಗೊಬ್ಬರ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವಂಥ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಇದೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಬರುವಂಥ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಇವೊತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಮೈಸೂರು ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಜೋಗ್‌ನಿಂದ ಬರುವಂತಹ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕಡಿತ ಆದರೆ ಸುಮಾರು ೬೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಆ ಕಂಪನಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಅದರ ಉಷ್ಣದಮಟ್ಟ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಿತು ಎಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆನುದರಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಓಲ್ಟೇಜ್ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗದ ಹಾಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರವಹಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಷ್ಟಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿದಿನ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿ ಆ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂಥ ಒಂದು ಘಟಕ ಥರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾಂಟನ್ನು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿತವಾಗುವುದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಾಗಲೀ, ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿತವಾಗಿದೆ. ಉಕ್ಕಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿತವಾಗಿದೆ. ಕುದುರೆಮುಖ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಇತರ ಕಡೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರು ಉತ್ಪಾನೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದಂಥ ಅದರಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಲ್ಲ, ರಿಟ್ರೆಂಚ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ರಿಟ್ರೆಂಚ್‌ಮೆಂಟ್, ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರು ರಿಟ್ರೆಂಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು, ಯಾವ ರೀತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬದಲು ರಿಟ್ರೆಂಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ರಿಟ್ರೆಂಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಬದಲು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೆಳೆಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಪಥ ಸಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ನಡುತರದ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಈ ವರ್ಷ ಕೂಡ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ, ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆ, ನಡುತರದ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವಂಥ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಗುತ್ತೇದಾರಿಗಳು ನಡೆಸುವಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ, ೭೫ ಮನೆತನಗಳನ್ನು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವರು ಏನು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಅಡ್ವಾನ್ಸಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಮಾಲ್‌ಸ್ಕೇಲ್ ಸೆಕ್ಟಾರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ೬೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಸಂದಿದೆ. ಕೃಷಿಕರಿಗೂ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಂದಿರುವುದು ೪೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ೬೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ೪೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಹೊಸ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯತಃ ನೋಡಿದರೆ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಡಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಡಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಯೋಜನೆ ಹಿಂದೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಆ ಯೋಜನೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಡಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿವೆ. ನಿನ್ನೆ ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಸಚಿವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಇವತ್ತು ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತರಾದ ಸಚಿವರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಡಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಡಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಯಾದ ಹಣ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಠೇವಣಾತಿ ಎಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಸಚಿವರುಗಳು ಹೇಳಿರುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ತೀರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಒಂದು ನಯೇಪೈಸೆ ಕೂಡ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಅನೇಕ ಬ್ರಾಂಚುಗಳಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಠೇವಣಾತಿ ಪಡೆದಿರುವಂಥ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಪಡೆದಿರುವಂಥ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಡಿಫರೆನ್ಷಿಯಲ್ ರೇಟ್ ಅಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಒಂದು ಪೈಸೆ ಕೂಡ ಕೊಡದೇ ಇರುವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿವೆ.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—Mr. Speaker Sir. there is not even one member of the Cabinet present here. This is very unfortunate. Your ruling does not appear to have any effect on the cabinet ministers.

MR. SPEAKER.—There is something wrong. It is necessary that ministers must be present here.

SRI GOVINDA P. VADEYARAJ.—We can adjourn the House because there is no use of talking here.

SRI A. LAKSHMISAGAR.—We may have to take a similar attitude as members of the cabinet by absenting ourselves from the sittings of the House. I leave it to your goodself.

SRI GOVINDA P. VADEYARAJ.—It shows clearly that they have taken the Speaker also very lightly.

Mr. SPEAKER.—The Whip has gone out to bring them.

SRI B. B. SAYANAK.—The Finance Minister must be here.

SRI R. S. PATIL.—The Finance Minister is in the other House.

Mr. SPEAKER.—Excepting those ministers who are in the other House, the other ministers can come here. If only one State Minister were to be here it is not correct. I am watching from 9 O'clock. This should not be repeated.

SRI GOVINDA P. VADEYARAJ.—The Hon Speaker wants the Hon. Minister Sri R. S. Patil to take the responsibility of *conveying* the feelings of the Spaker to the other ministers.

SRI R. S. PATIL.—Sure, sure. I have taken the responsibility.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೊರತೆ ಇದ್ದಾಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಡಿಫೆರೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ತಾವು ಹಣ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಮತ್ತೆ ಇದು ಯಾವರೀತಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಪದವೀಧರರು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್, ಐ ಟಿ ಐ ಗಳಿಂದ ಪಾಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಡಿಫರೆನ್‌ಷಿಯಲ್ ರೇಟ್ ಆಫ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹಣ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಹಲವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್ಯಾವುದಾದರೂ ಜೀತದ ಆಳುಗಳಾಗಿ ಸೇರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ.

(Mr. Chairman [Sri H. T. KRISHNAPPA] in the Chair)

ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಾವು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮನವನ್ನು ಒಲಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ತಾವು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸಮಾಜವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ತಾವು ಮಾತನಾಡುವವರು ತಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲ, ಆ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಅದು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುವಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಆ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕದಲಲಿಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕದಲಿದರೆ ಘಟ್ಟವನ್ನು ಮೀರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಸಮಾಜವಾದದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈವತ್ತಿನದಿವಸ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ, ರೈತರು, ದುಡಿಯುವಂಥ ಜನ ಯಾರು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದ ಸಮಗ್ರವಾದ ಉಪಕರಣಗಳು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ಆಗ ಸಮಾಜವಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಏನೇ ಇರಲಿ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಕೆ.ಎಸ್ ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ಅದು ಕ್ಯಾಬಿನೇಟ್ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಂತ ತೀರ್ಮಾನವೋ ಏನೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಒಂದು ಧೋರಣೆ, ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಒಬ್ಬ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಬಂದಹಾಗೆ ಕೊಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಂಥ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸುತ್ತ ಇರುವಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಅಂಥ ಶಕ್ತಿಯೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಹೀಗಿರುವಾಗ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನು ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ

ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್ ಇದ್ದುವು. ಅವರು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಾಹನಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ನಷ್ಟವೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದಿರಿ, ಅವರು ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪೀಲ್ ಹೋದರು, ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ಆದಾದ ಮೇಲೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ನವರಿಗೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ.........

ಚೇರ್‌ಮನ್‌ರವರು.—ತಾವು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ವೇಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು,

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಖಾಸಗಿಯವರು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ಒಂದು, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆಲ್ಲ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಾಗಿ ಪಾಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಸದನದಲ್ಲಿ ಅದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆಲ್ಲ ಬಸ್ ಪಾಸ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ಆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ್ಗೆ ದಾರಿ ಮಧ್ಯೆ ಬಸ್ ನಿಂತಿತು ಏತಕ್ಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಬ್ಯಾಟರಿ ವೀಕ್ ಆಗಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ, ಅನಂತರ ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಸಾಗಿದ ಮೇಲೆ ಬಸ್ ನಿಂತಿತ್ತು, ಮತ್ತೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಸ್ ನಿಂತಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕ್ಲಚ್ ಟ್ರಬಲ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ, ಮುಂದೆ ಬಸ್ ಸಾಗಿದಂತೆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬ್ರೇಕ್ ಅಪ್ಲೈ ಮಾಡಿದರೆ ಗಾಡಿ ನಿಲ್ಲಲೇ ಇಲ್ಲ, ಈರೀತಿಯಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತಿರುವ ಬಸ್‌ಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಹೇಳುವವರು ಇಲ್ಲ, ಕೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಲಕ್ಷುರಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೀಟುಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು, ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ ಐದು ಜನ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಶಾಸಕರು ಕೂಡ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲೆಂದು. ತಾವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪ್ರಥಮಪುಟದಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಮುದ್ರಣದಿಂದ ಕೊಡುವಂಥ ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಕಾಗದ ಅಂಟಿಸಿ ಅದರ ಮಾರಾಟ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೂ ೮೫ ಪೈಸೆ ಲಾಭವನ್ನು ಶಾಲಾ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಇಂಥ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಯಾರು ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ತಾವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಲೇಖಕ್ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು, ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಒಂದು ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಲವಾರುಮಂದಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈವತ್ತಿನದಿವಸ ಇದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರದ ರೀತಿ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಒಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಮತ್ತು ಮಣಿಪಾಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಅಂತ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದು ಒಂದೇನೋ ಎರಡೋ ಅನ್ನುವುದು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮಂಗಳೂರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಬೇರೆ ಮಣಿಪಾಲ್ ಕಾಲೇಜ್ ಬೇರೆ ಎಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇದ್ದಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಬಂದಿತ್ತು. ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೂ ಕೂಡ ಏತಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ

ದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕಾಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಶಾಸನದ ಮೂಲಕ ಖಾಸಗಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಂತಹ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಯಾಹ್ಯಾ.—ಹಿಂದಿನ ಪ್ರೈಂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ರವರು ಆ ಬಿಲ್ಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಬ್ಜೆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

೧೧–೩೦ ಎ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೊಬ್ಬರು ಅಂದು ಕೇಂದ್ರ ದಲ್ಲಿ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಒತ್ತಡ ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ನಿಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ರವರ ಮುಖಾಂತರ ಅವರು ಹೇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ತೀರ್ಮಾನದ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತು ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತರಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆಗಲೇ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೆಡಿಕಲ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಹಾಗೂ ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಎಜುಕೇಷನ್‌ನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಶಾಸನವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಪಡೆದು ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಇಂತಹವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡಿ. ಇದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಸಮತಾವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಾ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನವರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದಂತಹ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ಸವಲತನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಡ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೈಮರಿ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೮ ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ. ಇಂದೋ ನಾಳೆಯೋ ಆ ಕಟ್ಟಡ ಬೀಳುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ರಿಂದ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಮುನಿಸಿ ಪಾಲಿಟಿಯವರು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡ್ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರಿಗೆ ಬರೆದು ಅವರಿಂದ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು ಕೊಡಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವ ಸಮತಾವಾದ ? ಖಾಸಗಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನವರಿಗೆ ಶೇಕಡ ೫೦ ಭಾಗ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ, ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ದವರಿಗೆ. ಇದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದವರಿಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಮತ್ತೆ ಹೊರಗಿನವರಿಗೆಂದು ೩೦ ಸಾವಿರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಅವರೇನು ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅಲ್ಲವೇ ? ಇನ್ನು ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಂತಹ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅವರ ಕೈಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇಂತಹವರನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಸೀಟು ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲೂ ಕೂಡ ಇದೆ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ಮೆಡಿಕಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಬಂದಾಗ ತಾವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಆ ಶಾಸನದ ರೀತ್ಯ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಎಂಪ್ಲಾಯಿಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್ಚೇಂಜ್‌ನ ಪಟ್ಟಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ೨೪.೧ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ರಿಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ೧೧.೧ ಲಕ್ಷ. ಹೀಗೆ ಯಾರೂ ರಿಕ್ರೂಟ್

ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ರಿಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಫಿಷರೀಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ೬೨.೨ ಭಾಗವನ್ನು ಇವರಿಗೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಆದವರಿಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಫಿಷರೀಸ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರಮೋಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೨೦ ಜನ ಡೈಲಿ ವೇಜಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾರುಸಟ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯ-ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಏನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಬರೀ ಜಮೀನುದಾರರ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದಂತಹ ಸಮತಾವಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಉತ್ತಮವೇನೋ ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು? ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು? ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ತಾನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾರಿ ಸುಮಾರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕುರ್ಚಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಖಾಲಿ ಇವೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆಯೂ ಕುರ್ಚಿ ಖಾಲಿ ಇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯೂ ಕುರ್ಚಿಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರು. ನಮ್ಮ ಕಡೆಯೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಜನ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಬರೀ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆಗಲೆ ಸೇರಿದಾಗ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದೂವರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು ಈಗ ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಆಚೆ ಹೋದರೆ ೧೦-೧೨ ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಆಚೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಕೆಲಸ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಸದಸ್ಯರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಸದಸ್ಯರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾತನಾಡುವವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಡೆಯವರೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಡೆಯವರೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನೀವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೋರಂ ಕೂಡ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಪ್ರೆಸ್ ರಿಪೋರ್ಟರ್‍ಸ್ ಕೂಡ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಇಬ್ಬರೇ ಇದ್ದಾರೆ.

ಚೇರ್ಮನ್‌ರವರು.—ಬಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿ. ಸದಸ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾಲಿಸಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಪಡೆದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಆಯ-ವ್ಯಯದ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತದಾರರಿಗೆ ಈ ಮೂಲಕ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹಾಗೇನೇ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರವು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆಯೇ ಅಭಿಮಾನವಿಟ್ಟು, ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಓಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ

ನಾವು ಪುನಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರ ಮುಖಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನತೆಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮುಗಂರವರು "under the sun anything can be discussed" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಾವು ಏನೂ ವಿರೋಧ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ನಾವು ನವರಂಧ್ರಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದೆವು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೩ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಹುಷಾರಿಲ್ಲ, ನಾವು ೩೧ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವಲ್ಲಾ ವೆಂದು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ, ನಾನು ಮಾತನಾಡಿದಾದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಕೇಳಿ ನಾನು ಜವಾಬು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅವನ ರಾಜ್ಯಭಾರದಲ್ಲೂ, ತನ್ನ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಜನಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವನು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ವೇಶ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ, ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆಗಲೀ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಆಗಲೀ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಿಂದೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ ಜನ ಏನು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೇ ಏನು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದದ್ದು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು; ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು; ಅಯ್ಯೋ ಅದೇನೋ ನಾನು ಅವತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೆಳಗಡೆ ಕೂತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರು. ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಯಾರೋ ರೆಡ್ಡಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚೇರ್ಮನ್ ಸೀಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್ಸ್‌ಗಳೇ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಹೋಗಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವತ್ತು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಅವತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣವೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದವರ ಸೈಜೇ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು, ಬಣ್ಣವೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿತ್ತು, ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಏನು ಗಲಾಟೆ ನಡೆಯಿತು. ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆಯದೇ ಇರುವಾಗ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜವಾನರು ಆ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಆ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಬರುತ್ತದೆಯೇನು ? ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಿರಲೀ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಘನತೆ ಗಂಭೀರ್ಯತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಈ ಮನೆಯ ಘನತೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯ ಹೌದು, ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ–ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಾನು ಹೇಳಿದಾಗ ನೀವು ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ನಿಮಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ನಾನು ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ೨೨೪ ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಇದು ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗಲೇ ಎರಡು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರು, ಆಮೇಲೆ ಅರ್ಧ ಮಂತ್ರಿಯಾದರು, ಆ ನಂತರ ಒಂದೂವರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಎರಡೂವರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಪುನಃ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ನನಗೊಂದು ೮ ದಿವಸ ಚಾನ್ಸ್ ಕೊಡಿ, ಅಟೆಂಡೆನ್ಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್‌ನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ತರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾವು ಕರೆದಾಗ ಯಾರು ಯಾರು ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ೫-೫ ರೂಪಾಯಿ ಫೈನ್ ಹಾಕಿ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

SRI AZEEZ SAIT.—In general discussion there is no tail and no end. Members will speak from east to west and north to south. But while demands are taken up for every point or suggestions concrete replies are given. But in general discussion sincere there is no scope, it cannot be identified nor defined. The Finance Minister at the end will give reply to the debate. But in Demands more concrete suggestions will be made for which proper replies are given. Even if there were any points relating to certain department, the concerned Minister cannot intervene and reply because the Speaker will hot permit such things in the middle. Therefore, I feel that the Leader of the Opposition and Speaker should consider this to bring about something to have a healthy democratic atmosphere so that we can know what are the set backs and what are the difficulties and see that something fruitful is done in this direction.

MR. CHAIRMAN.—I think that should start from the Government itself.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.— ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ, ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಒನೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಜಯನಗರ ಸ್ಟೀಲ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ — ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ರೀತಿನೇ ಇದು, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಕೇಳಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇರದಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳವರೇ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅವರು ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಕೂನೆಯ ಪಕ್ಷ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳವರೂ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೆಕ್ರಟರಿಯವರು, ಮತ್ತು ಆಫೀಸರುಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರಲೇ ಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಈ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಹೋಗಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಬಾಕಿ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೂತಿದ್ದು, ಆ ನಂತರ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ಸತ್ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರನ್ನು ನನಗೆ ತರಿಸಿ ಕೊಡಿ, ನಾವು ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ತಂದುಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಅದೇ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೇಳಿದರೆ ನೀರು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್‌ರವರು ಏನೋ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಅದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಆಗುವುದೇ ಹೀಗೆ, ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳವರೇ ಹೇಳಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮತ್ತಿತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಅಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ತಮಗೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ

ಕಂಪೋಜಿಟರ್‌ಗಳೆಲ್ಲಾ ತಮಿಳಿನವರೇ ಇದ್ದರಂತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂದು ಸಾರಿ ಒಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವರ್ಡ್ Soothe ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ, Soothe ನಲ್ಲಿ 'e' ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಓನರ್ ಕರೆದು ಆ ಕಂಪೋಜಿಟರನನ್ನು ಕರೆದು ಬೈದನಂತೆ. ಆ ನಂತರ ಅವನ್ನು ಕರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರಂತೆ ಹೀಗೆ ಭಾಷೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಅನರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನಷ್ಟೆ.

ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾವ ಯಾವುದೋ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದರ ಬದಲು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಕನ್ನಡ ಬರುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ದ್ವೇಶದಿಂದಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

SRI C. M. ARUMUGAM.—Is the Hon'ble member making a speech ? He is keeping ear-phone. Is he hearing his own speech by keeping ear-phone?

SRI AZEEZ SAIT.—What my hon'ble friend said is not suited to this House. Many members understand Tamil.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನನ್ನ ಮನವಿಯಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅವರಿಗೆ ದಯಮಾಡಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಚೇರ್‌ಮನ್‌ರವರು.—ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಮಾತನಾಡಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ನಿಮಗೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ಸ್ಟೆಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರನ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ಊರಿನವರು, ಈಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನ್ನು ನಿರಾಭರಣ ಸುಂದರಿ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದರು. ಅವರು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದರು. ನಿರಾಭರಣ ಸುಂದರಿಗೆ ಏನೇನು ಬೇಕೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಜೀವಂತವಾದ ಅಲಂಕೃತಾಭರಣ ಸುಂದರಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಯಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ನಾನು ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ನನಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆನಂದದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾ ನನಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಬಹಳ ಆನಂದಪಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಮೈಖೇಲ್ ಬಿ. ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮೇಲೆಯೇ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಂದರೆ ಏನು ? ಆರು ಮೂರ್ಲ ಹದಿನೆಂಟು, ಎಂಟು ಮೂರ್ಲ ೨೪ ಎಂದು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೆಲವರು ಹೊಸಬರು, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಹಳಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಹಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾವು ಶಾಸಕರಾಗಿ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಮಾಡಿ ಅಂದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ದಯಮಾಡಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬೆಲ್ ಹೊಡೆಯಬೇಡಿ, ನಾನೇ ಬೇಗ ಮುಗಿಸುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಗಂಗಾಧರ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ನಿರೋಧಕ್ಕೆ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಪೇಪರ್‌ನವರು ಕೂಡ ಫ್ರೆಂಟ್ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ನಿರೋಧಕ್ಕೆ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನೀರಿಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಇದೆ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುವಂತಹ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು

ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ ಮೊದಲು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಆಪರೇಷನ್ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ೯ ಕೋಟಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಬಲವಂತದಿಂದ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ೯೦ ಕೋಟಿಯಾದರೂ ಸಾಲದು. ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು. ಎರಡು ಮಕ್ಕಳು ಆದತಕ್ಷಣ ಕಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಮಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಮೂರು ಮೂರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಗನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ೯ ತಿಂಗಳಾಯಿತು ಈಗಾಗಲೇ ೭ ತಿಂಗಳ ಗರ್ಭಿಣಿ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇದಕ್ಕೆ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು. ಇನ್ನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಿಗ ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದರಂತೆ ಮೂರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ಗಂಡು ಮಗುವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನೀವು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

(ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸದಸ್ಯರು ನಗೆಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದರು.)

ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಜೇಂದ್ರನ್ (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ).— ನಿಮಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಗುವಂತಹ ವಿಷಯವೇನಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.— ಇನ್ನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಚೇರ್‌ಮನ್‌ರವರು.— ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಲ್ತ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ಇರುವಾಗ ಅಥವಾ ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಮಾಂಡ್ ಬಂದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.........

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.— ನನಗೆ ಜ್ವರ ಇದೆ ನಾನು ಆ ಡಿಮಾಂಡ್ ಬಂದಾಗ ಇರುತ್ತೇನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಯಾಹ್ಯಾ.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹ್ಯೂಮರ್ಸ್ ಆಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ, ಯಾರು ಡಿಸ್ಟರ್ಬ್ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಹಿಂದೆ ೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಎಕ್ಸಪಂಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುವವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. "ಕಾರ್ಯೇಷುದಾಸಿ, ಕರುಣೇಶುಮಂತ್ರಿ ರೂಪೇಶು ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಕ್ಷಮಯಾಧರಿತ್ರಿ, ಭೋಜ್ಯೇಶು ಮಾತಾ ಶಯನೇಶುರಂಭಾ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ವಿಚಾರ ಸಾಕು ಅಂತೀರಾ ? ಏತಕ್ಕೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ; ಅದಕೂ ನೀವು ಅಬ್ಜಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನವರಿಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡುವ ಇಚ್ಛೆ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೪ ಮತ್ತು ೧೫ರ ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಟ್ಟರು. ದೇಶದ ಜನ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವಾಗ, ನೆಹರೂರವರು ರಾತ್ರಿ ೧೨ರ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಕೂಡಲೆ 'ಜೈ ಹಿಂದ್' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಎಚ್ಚೆತ್ತರು ಅದರ ಒಂದು ಫಲವೇ ಇದು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತೆ ೪೧ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ತಂದು ತಂದು; ಜನಗಳಿಗೆ ತೋಳ ಬಂತು, ತೋಳ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳುವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ೬೯ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ದೇವೇಗೌಡರು ತಂದಿದ್ದರು.

12-00 NOON.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರೇ ಮಾಡಿದ ಆಪಾದನೆಗಳ ವಿಚಾರ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಾನು ಎಲ್ಲ ಪಾರ್ಟಿಯವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಆಮ್ಮರ್ಗಂರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು. ಸತ್ತುಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳದು ಎಲ್ಲರ ಆಸ್ತಿ ಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿ; ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ. ಇವತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರುವವರು ಕೂಡ ೨-೩ ಮನೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವು ? ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ನನಗೆ ಗೌರವ ಇದೆ; ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳಸಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇದನ್ನು ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅವರೇ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಗಾಂಧಿ ತತ್ವದವರು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸ್ವಮೂತ್ರ ಪಾನ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನು ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಇದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ವಾಸಿ; ಯಾರ ಯಾರದೋ ತಂದು ಶೀಶೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ನೀವು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸ್ವಲ್ಪ ತಾವು ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರಿಗೆ ಹೇಳಿ; ನನಗೆ ಕೇಳಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲ.

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರತಕ್ಕ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬಾಬು ಇದು. ಬಡವರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಬಡವರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಡವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. "ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯ ಎಂ. ಪಿ.ಯವರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂಸ್ವಾಮಿಯವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ೧೨ ಜನ ಡ್ರಿಂಕರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಅದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಂದರೆ ಡ್ರಂಕರ್ಡ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ; ಅದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗೋ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಅವರು ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಕೆಲವರು ಷಹಜಾನ್ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಟಾಜ್‌ಮಹಲ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದ; ಅಕ್ಬರ್ ಕುಡಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಪಿಲೋಮೋದಿಯವರು ಇದು ನಮ್ಮ ಆಜನ್ಮಸಿದ್ಧವಾದ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಚಲ ಮರಗಳು ಇರುವುದೇ ಹೆಂಡ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ !

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಜ್ವರ ಇದ್ದೇ ಇಷ್ಟು ಮಾತಾಡ್ತೀರಲ್ಲ; ಜ್ವರ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ !

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ದೇವರಾಣೆ ಜ್ವರ ಐತೆ, ನೀವು ಕೈ ಹಿಡಿದು ನೋಡಿ ಐತೆ. ಆ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ರೂಮಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ನೋಡಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹೆಂಡ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು; ಹೆಂಡಕ್ಕೆ ಈಗ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪುಡಿ ಮಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಊರಾಚೆ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾರೆ, ಚರಂಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಲಿಂಗಾಯಿತರು ನಾವು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡವರು ಬಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬಡವರಿಗೂ ಕೂಡ ಬೀರು ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಉಷ್ಣ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರ ರೇಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು, ಇವತ್ತು ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಕ್ಲಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೇಟು ಇದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಂತ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಿಮಗೆ ಯಾರೋ

ಕೊಡಿಸ್ತಾರೆ, ಯಾರೋ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನಿಮಗೆ ಅದರ ರೇಟೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಹೀಟೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ಬಡವರಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಶೀಷೆಯಂತೆ ಬೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಪ್ರಾಹಿಬಿಷನ್ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ವಿಷಯ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ, ಇನ್ನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಇದೆ. ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ, ನಾನು ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನೋಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಭೇದ ಜಾತಿಭೇದ ಇರಬಾರದು, ತತ್ವ ಭೇದ ಇರಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದಂಥ ಚರ್ಚೆಯು ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಕಿಗಳು ಇವೆ. ೧೯೭೮–೭೯ರ ವಾರ್ಷಿಕ ವಿತ್ತ ನಿರೂಪಣೆಗೂ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ವಿತ್ತ ನಿರೂಪಣೆಗೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಖರ್ಚುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದವು, ಈಗ ಕೆಲವು ಖರ್ಚುಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದಾಗಲೀ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಾಗಲೀ, ಎಲ್. ಐ. ಸಿ.ಯಿಂದಾಗಲೀ ನೀವು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಂಡವಾಳದ ಲೆಕ್ಕ ಅಂದರೆ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಅಕೌಂಟ್ ಏನು ಎಂದು ನಾವು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ ಅದನ್ನು ನೀವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲದ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕ ಎಂದು ಏನು ನಾವು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಕೊರತೆ ಏನಿತ್ತು ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೊರತೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಕೊರತೆಗಿಂತ ಎರಡು ಪಾಲು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಇರುವ ೧೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊರತೆಯು ೭೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಕೊರತೆಗಿಂತ ಈಗಿನ ಕೊರತೆ ಎರಡು ಪಾಲು ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಮೈನಸ್ ಅಕೌಂಟ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಮೈನಸ್ ಅಕೌಂಟ್‌ನಿಂದ ಕ್ಲೋಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಒಂದು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಾದ ಬಜೆಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಯಾರೂ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಹಸಗಳ ದಾಖಲೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರಂಸ್, ಬಾಂಡೆಡ್ ಲೇಬರ್ ಅಬಾಲಿಷನ್, ರೂರಲ್ ಡೆಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅತೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿಂದ ದಾಸರ ಪದ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು 'ನಮ್ಮ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಜನ ಮೆಚ್ಚಿ ನಮಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಜನರು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಓಟು ಕೊಟ್ಟರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಜನರು ಕಳೆದಸಾರಿ ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಅವರು ನಿಮಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಅವರು ಮುಗ್ಧ ಜನರು. ಈ ಮುಗ್ಧ ಜನರು ಕಳೆದ ಸಾರಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೈಬಲ್ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮುಗ್ಧ ಜನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೇ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಹಸುಕರುವಿನ ಗುರುತು ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಜನಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇದೆ, ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ಲಿ ಜನರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. 'ನಾವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಪರಾಧಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ' ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನರ ತೀರ್ಪೇ ಕೊನೆಯ ತೀರ್ಪು. ಜನರು ಕಳೆದ

ಸಾರಿ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ, ಅಪರಿಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಡತನದಿಂದ, ಅವರು ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿಡಿತದಿಂದ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೈಬಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಘಟನೆಯ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತನನ್ನು ಶಿಲುಬೆಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳ ಮತ್ತು ಕೊಲೆಗಾರನಾದ ಬರ್ಬರನನ್ನು ಶಿಲುಬೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಇತ್ತು; ಏನೆಂದರೆ ಯಾರನ್ನಾರೂ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಜನರನ್ನು ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಅವರ ತೀರ್ಮಾನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಇತ್ತು. ಅದರಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಜನರನ್ನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. 'ಇಲ್ಲಿ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ ಇದ್ದಾನೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬರ್ಬರ ಇದ್ದಾನೆ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕಳ್ಳ ಇದ್ದಾನೆ, ಮೂವರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಜನರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಕೇಳಿದಾಗ 'ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತನನ್ನು ಶಿಲುಬೆಗೆ ಹಾಕಿ ಬರ್ಬರನನ್ನು ಉಳಿಸಿ' ಎಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಬರ್ಬರ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬರ್ಬರನ ಸರ್ಕಾರ ಉಳಿದಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಗ್ರೋವರ್ ಕಮೀಷನ್ ಹೇಳಿದ್ದು ಮತ್ತು ಷಾ ಕಮಿಷನ್ ಹೇಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ತಪ್ಪಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಾರಿ ಜನ ನಿಮಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೀವು ಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ ಎಂದರೆ........

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಯಹ್ಯಾ.—ಸತ್ಯದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ನೋವು ಆಗಬೇಕು. ಜನರು ನಮಗೆ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಜನರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಾರಿಯೂ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಯಹ್ಯಾ.—೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಸಾರಿ ಜನರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಈಗ ನಾನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಆಡಳಿತ' ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ ಒಂದು ಪೋಲೀಸರದ್ದು ಏನಾದರೂ ಅಪರಾಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನಿಂದ ಅಪರಾಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅವನು ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರಲಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನಾಗಿರಲಿ, ಸಾಹುಕಾರನಾಗಿರಲಿ, ಒಬ್ಬ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಿರಲಿ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ದುಡ್ಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರೇರಣಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಮತ್ತು ಈಗ ಮತ್ತೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಂದ ಈ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಕೆ ಏನು ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ದುಡ್ಡು ಮಾಡು, ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಂತ್ರಿಯಾಗು, ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ಆರ್ಚರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟು, ಬೇರೆ ಕಡೆ ತೋಟ ಮಾಡು ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ಭಾವನೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಇವತ್ತು ಜನರನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಬ್ರಿಟೀಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇತ್ತು, ಆಗ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿದಂಥ ಜನ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಜುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನವರು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲವೋ, ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಶರಾವತಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಲ ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಕಂಪನಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆದಿದೆ. ಹಿಂದಿನವರು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಹಿಂದಿನವರು ಮಾಡಿದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನೋಣದಷ್ಟಾದರೆ ಅದು ಇವತ್ತು ಕಪ್ಪೆಯಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಳೆತು ನಾರುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ನಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಒಬ್ಬ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜನಿಯರ್‌ರವರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಕಲೆಕ್ಷನ್

ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ನಾನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ; ಪ್ರತೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಕನ್ಸರ್‌ವೇಟರ್‌ಗಳು, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಮಾಮೂಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ಒಬ್ಬ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಒಬ್ಬ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿ ರಾಜಕಾರಣಿ ಈ ೩ ಜನ ಸೇರಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಿಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು, ಯಾರು ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಮುರಿಯಬೇಕು? ಅವರ ಪೈಕಿ ಯಾರು ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಅಧಿಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಹುಬೇಗ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಬಹಳ ದೂರ ವರ್ಗ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೂ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ತೊಂದರೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಅವರಿಗೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಪ್ರವಾಹವೇ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವೇಕೆ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋಗೋಣ, ನಾವು ಒಂದಷ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಂದಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಾತಾವರಣ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗಿದೆ: ರಾಜಕಾರಣವೂ ಭ್ರಷ್ಟ, ಅಧಿಕಾರವೂ ಭ್ರಷ್ಟ. ಹೀಗಾದರೆ, ಪ್ರಜೆಗಳು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವುದು ಎಂದು? ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ವೃದ್ಧರಿಗೆ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅವರ ಜೀವನ ಸುಧಾರಿಸಲು ಬೇರೆ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ನಾವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ಜನಗಳನ್ನು ಪರತಂತ್ರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಅವರು ಅವರಾಗಿಯೇ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು; ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವಿದೆ; ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನ? ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲ ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೋಗಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುವ ನಲವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ನಲವತ್ತಾದರೆ, ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೂಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೂಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಏನು ಸಿಗುತ್ತದೆ? ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಇಂದು ಚಾರಿತ್ರ್ಯಹೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ನೀತಿ ನಿಮ್ಮದು; ನಿಮಗೆ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದಮೇಲೆ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತದ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಈಗಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನೀವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ, ನಗರ ಕೊಳಚೆ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಎಲ್ಲ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ನೀವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಜೆಟ್‌ಲೇ ನೀವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ; ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ: ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತೈದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಪೈಸೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಅರವತ್ತರಷ್ಟು ಜನ ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡ ನಲವತ್ತರಷ್ಟು ಜನ ಕ್ಷಯ ರೋಗದಿಂದ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಮೂರು ಪೈಸೆಯನ್ನು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ

ನೀಡಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಎಂಥಾ ವಿಪರ್ಯಾಸ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕುರುಡಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಒಂದು, ಗರ್ಭಿಣಿಯ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಮೊದಲೇ ಮಗು ಕುರುಡಾಗುವುದು; ಎರಡು, ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಮಗುವಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಕೊರತೆಯಾಗಿ ಕುರುಡಾಗುವುದು ನಾಲ್ಕು ಪೈಸೆ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ‘‘ವಿಟಮಿನ್—ಸಿ’’ ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್ಟನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕುರುಡಾಗುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮೆಡಿಕಲ್ ಒಪೀನಿಯನ್ ಇದೆ. ನಾಲ್ಕು ಪೈಸೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಬಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಟಮಿನ್—ಸಿ ಟ್ಯಾಬ್ಲೆಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಿ, ಅವರು ಕುರುಡಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಬಾಯಲ್ಲೇನೋ ಇವರು ತತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ, ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು—ಮೂರೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮೂವತ್ತೈದು ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುತ್ತಿರುವುದು ಯಾರಿಗೆ? ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಲ್ಲರು, ಯಾರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಲ್ಲರು ಅಂತಹವರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ದುಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾರಾದರೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಜಾಗ ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವಂತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಗೋಳು. ಅದೇ ರೀತಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳು—ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮೌಢ್ಯವನ್ನು ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ, ಹೇಳುವುದೋ—‘‘ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವುದು ಅವಧಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಲ್ಲ; ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ’’ ಎಂದು. ಏನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ‘‘ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ’’ ಎಂದು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಯಾವುದು ಸರಿಯಿದೆ? ನಿಮಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆಯೇ? ಹೋಗಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಅದು ಬೇಡ, ಹೋಗಲಿ, ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸನನ್ನಾದರೂ ನಂಬಿ ಅಥವಾ ಆ್ಯಡಂಸ್ಮಿತ್‌ನನ್ನಾದರೂ ನಂಬಿ. ಏತಕ್ಕೆ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯನ್ನು ನಂಬುತ್ತೀರಿ? ನಿಮಗ್ಯಾವ ತತ್ವ ಇಲ್ಲ; ಸಿದ್ಧಾಂತವಿಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಇಂದು ಆ ಬಸ್ಸುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಕ್ಕಿಲಾಯ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಶಾಸಕರು ಆ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಕೆಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡು ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ರೆಂಕೋ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಅದನ್ನಿವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಡಿಸಿದರು. ಈಗದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇವರು ಎಲ್ಲಿ ಕೈ ಇಡುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ವನಾಶ! ಅಂಥಾ ಕೈ ಇದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇವರಿಗಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಗಿಂತ ಮುಂಚೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸರಿ, ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸಿನ ಒಡೆಯರು ಬಂದು ಇವರಿಗೆ ಕಪ್ಪ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ! ನಂತರ, ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್‌ರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅಂದರೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ದುಡ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಇವರು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವವರು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜಸ್‌ನವರು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಲ ಮತ್ತು ದೂರವನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರಿಂದ ಏನು ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರನ್ನು ಮಟ್ಟ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೂ ಒಂದು ನಿಲುವಿಲ್ಲ, ಒಂದು ತತ್ವವಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಗರ ಸಭೆಯ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತದೆ.

೧೨–೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಮೊನ್ನೆ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಬಂದಿತ್ತು. ನಿಮಗೆ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಶುದ್ಧವಾದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ

ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಶುದ್ಧವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೇ ಎಷ್ಟೇ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಜನರಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಹಾಳು ಬಾವಿಗೆ ಹಾಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಹಣವನ್ನು ಎಣಿಸಿ ಹಾಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಂದು ನಿಮ್ಮ ಬಾವಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯಾದರೆ ಸಾಕು ಯಾವುದೇ ಸಂಬಳ ಇಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಗಾತ್ರ ಒತ್ತಡಗಳು ಏನು ಇದೆ ಅದರಂತೆ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್‌ಗೆ ೪೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಲೆಕ್ಕ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಖರ್ಚಾಗುವುದು ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ೮೩೧ ರೂಪಾಯಿ. ಈಗ ನನ್ನ ಅಂದಾಜು ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಒಟ್ಟು ೨೫—೩೦ ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ೨೦—೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಟಾಫ್, ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಗೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕಂಥ ದುಡ್ಡು ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ೨೦ ರಿಂದ ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನು ಎಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇವೊತ್ತು ತಾವು ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮನೆ ಕಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥಹ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ರೂಲ್ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ. ಹಿಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೇನು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ತಪ್ಪೇ!

ಶ್ರೀ ವಿ ಎಂ. ಘಾಡಿ.—ಇವೊತ್ತು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಖರ್ಚು ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ೧ ಲಕ್ಷದ ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕ ೨೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಐದು ಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಖರ್ಚು ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ೮೩೧ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕು ಎಂದು ಯಾರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸರಳತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಡಂಬರದ ಜೀವನ ನೋಡಿ, ಅದೇ ತೆರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ನಾನು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನಿಗೆ ೫—೧೦ ರೂಪಾಯಿ ನಾವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ಉಚ್ಚ ವರ್ಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂದರೆ ಮೂರೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜನರು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಏನು ಇದೆ. ಬರೀ ಸಂಬಳದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಇವೊತ್ತು ಆಡಂಬರದ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವರು ಅವರಿಗೆ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಇವರಿಗೆ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ತಾವು ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತೀರಾ, ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುತ್ತೀರಾ ಯಾರೂ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಿಂಥ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು, ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೂ ಬಾರದು. ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ, ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಗಳಾಗಲಿ, ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂಥ ಗಡಿ ಮೀರಿರ

ಬಾರದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ ಆಗಿರಲಿ, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್‌ಸ್ ಆಗಲಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೆ ಆಗಲಿ, ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಕನಿಷ್ಟ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಾರದು. ಅದೇ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರಿರಬಾರದು. ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ಫಾಡಿ.—ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೂ ಸಹ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಈಗ ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಏನಾದರೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಸ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಾಗ ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದುಡಿಮೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದು, ಅದೇ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಸಾಲ ತೀರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳದ ಜಮೆ ೨೪೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ, ಅದೇ ನಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳದ ಖರ್ಚು ೩೨೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ೮೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ತೇಪೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಹೊರತು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇವರ ಅಚೀವ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಈಗ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ಫೈಲುಗಳು ಹಾಗೆ ಇವೆ, ಅವು ಇದ್ದ ಜಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ವಸಂತ ದಾದಾ ಪಾಟೀಲ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜೊತೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲಸದ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿಲ್ಲ. ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರಿಗೆ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕನ್‌ವೆನ್‌ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. If he summons and if the Prime Minister refuses a warrant can be issued and he can be brought. That is the power the Speaker has in the House of Commons. ತಾವು ಇವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ, ತೂಕಡಿಸುವವರಿಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೊ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಹೀಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸದಸ್ಯರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಈ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಏಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ನಡೆಸೋಣ, ಆದುದರಿಂದ ಇವರು ಮಾತತಿ ಮಾತಿಗೆ ಅಚೀವ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆ ಅಚೀವ್‌ಮೆಂಟಿಗಿಂತ ಇವರು ಹೀಗೆ ತೇಪೆ ಬಜೆಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಖರ್ಚಿನ ಮೇಲೆ ಮಿತಿ ಹಾಕುವುದು ಒಂದು ವಿಚಾರ. ಹಿಂದೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಏನೆಂದರೆ, ೭ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ಆಯೋಗ ಬರುತ್ತದೆ, ಬಂದಾಗ ಅವರೊಡನೆ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮಗೆ ಅವಾರ್ಡ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ, ಹಿಸ್ಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಇಂಡಿಕೇಷನ್ ಏನೂ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಕೊರತೆ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಅದನ್ನು ತೆರಿಗೆ ಮೂಲಕ ರಿಕವರಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಇವರ ಅಂದಾಜು ಇದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕರಭಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಕರಭಾರ ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಜನ ತಯಾರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ತೆರಿಗೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋದರೆ ಔಷಧಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ದೊಡ್ಡ ರಾಕೆಟ್ಟೇ ನಡೆದಿದೆ. ಕೊಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನುಂಗತಕ್ಕಂಥ ರಾಕೆಟ್. ಲಕ್ಷ ಅಲ್ಲ,

ಸಾವಿರ ಅಲ್ಲ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನುಂಗತಕ್ಕಂಥ ರಾಕೆಟ್. ಕೊಆಪರೇಟೀವ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಡೈರಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳವರೆಗೆ ಕೊಳೆತು ನಾರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ತತ್ವ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಂಪ್ರುಮೈಸ್ ಫಾರ್ಮುಲಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದು ಆ ಫಾರ್ಮುಲಾ ಅಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ, ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯುವ ಕುತಂತ್ರ. ಸ್ಪೈಪೆಂಡರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಫ್ ಎ ಮಿಲಿಯನ್ ಜಾಬ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅರ್ಧ ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅಂತರ ಇದೆ. ನಾನು ಈ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರೆ. ಈಗ ೫೦೦೦ ಜನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೨ ಕೋಟಿ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ೧೫೫ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ೧೩,೦೦೦ ಜನರಿಗೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಲ್ಕೂವರೆ, ೫ ಲಕ್ಷ ಅಥವಾ ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ೨ ಮಿಲಿಯನ್ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪದವೀಧರರು ಇರಬಹುದು. ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಓದಿರುವವರು, ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಓದಿರುವವರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಓದಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ೨೦ ಲಕ್ಷ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೩ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ೧೫೦ ವರ್ಷಗಳು ನೀವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೋ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾದ ಪ್ರಾವಿಜನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಬೋನಾಫೈಡೀಸ್ ಕನ್‌ವಿನ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಅನುಮಾನ ಇದೆ. ಮಾತು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ಮೊತ್ತ ನೋಡಿದರೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕರಭಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವದಾದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಏರಿಸಿರತಕ್ಕ ದರ ಏನಿದೆ ಅದು ಜನರನ್ನು ಮಿಸ್‌ಲೀಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಜನರೇಷನ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ೪ ಪೈಸೆ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಮಾರುವುದು ೧೯½ ಪೈಸೆ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೊಳ್ಳುವ ಭತ್ತ ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ, ಅದನ್ನು ಮಾರುವುದು ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್‌ಗೆ ೪ ಪೈಸೆಯಾದರೆ ನೀವು ಮಾರುವುದು ಹತ್ತೊಂಭತ್ತೂವರೆ ಪೈಸೆಗೆ. ನೀವು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸಾಮಾನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುವುದು ಲಾಭಕ್ಕೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳತಕ್ಕ ನೀತಿ ಇದೆಯೇ. ಇವತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಇದೆ. ಹೋದವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರಿ ಗೊಬ್ಬರದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲುಕ್ಸಾನು ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇವರ ಮೂಲಕ ರೈತರು ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಒಂದು ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ೭೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ನೀವು ಮಾಡುವ ಲುಕ್ಸಾನಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಹೊರೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಂಟೆಯನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಸಂಸದೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಬಯ್ಯಬೇಕೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲೊಲ್ಲದು, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಜನತಾ ದ್ರೋಹಿಗಳು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು — ತಮ್ಮಂಥ ಹಿರಿಯರು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ತಾವು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ, ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.— ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ವಂಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ಮಾತನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾದರೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI WILLIAM ST. JOHN SINCLAIR MARLEY (Nominated).— Hon'ble Speaker. Sir, and Hon. Members, this is the first occasion that I have had the opportunity of addressing this House. I would, therefore, crave your indulgence if I should say anything which might seem against any particular Member of this august House. I can assure every member that I do not intend to cast aspersions against anybody.

I have been here since 18th of March and I have been taking note of what has been said by the various members on various aspects that have come before this August House. I intend to speak for a short time on only three matters which have come up in the Budget. Therefore, once again I would request the hon. members to bear with me, and I can assure them that what I have to say will in no way be casting any aspersions on anybody of this House.

I should like first to speak on education. Much has been said in this House by the hon'ble members on various aspects of education. There has been the question of private schools, capitation fees donations and various other matters. I do not intend to cover these matters again. but I should like to say to the Minister for Education. Let us look at our education in our State today. We have heard so much about unemployment ; many students are passing out of our schools and colleges but they are not being able to get employment Why ? Have you looked into the matter in-depth as to the reason why these people are unable to get employment ? If I may say so Sir, I think many of you know that I have been in Industry for the last 37 years and have retired recently from a large Industrial Organisation which has a foreign capital. I have met many people seeking employment from all walks of life and believe me, Sir, that I am not trying to criticise anybody but I was very very reluctant to provide jobs to many people who were graduates because they were unemployable. We are leaping forward as an industrial country ; but are we preparing our boys and girls to meet that challenge ? No Because our whole structure that we have built up over so many hundreds of years, is not suited for our boys and girls. You can ask the graduates what goal they have set they will not say anything. The present system of education is not going to help us in this jet age. We want people for various industries ; we want people who can work with their hands. These graduates are not prepared to work with their hands. This is a great drawback i.e, that we have no dignity for labour. They feel that if they are graduates, they cannot just soil their hands by going into workshops. So, Sir, I should like to appeal to the Education Minister to consider this matter. I know that we have been having a lot of changes in our country about education, but it would seem

that the wrong people have been involved in working out the syllabus, working out the pattern of education. It is here that I feel obvious mistakes have been made. Why don't we call on the expertise that is available in our country; why don't we get the people who have made education a way of life, people who know about education to come and assist our Minister in this field and then I feel that we will be marching to the goal that we have set ourselves.

The other point on education is English. I do not know why even after 30 years of independence there seems to be something against this great language. English is an Indian language let us not forget it; it is not a foreign language in any sense of the word. It is the mother tongue of my community; it is protected by the Constitution of our country. How can you call it a foreign language? When we have adopted this language as an official language for inter-state communication, how can you, with any stretch of imagination, say that English is a foreign language. Yesterday very unfortunately certain hon'ble members of this House had to walk out in protest. I personally feel that there was no need for it at all, none whatsoever. What is the greatness of the majority? My thinking is that when they respect the feelings of the minority and if they want to make any impact them. I appeal to all the hon'ble members to be indulgnet, please do not feel that this is a foreign language, not at all. I have heard the hon'ble members speaking in Kannada. I have often tried my very best to understand what is going on. If I cannot understand, I ask the members alongside to tell me. It is a great disadvantage to me, but I cannot show disrespect to this August House. I am making every effort to learn Kannada so as to get a working knowledge of the language. So, you sir, should request the hon'ble members to bear with us. This is our mother tongue as much as Kannada is yours and we love our language as much as you love yours.

Another point about English: people have got a wrong idea that only 2 percent of the population of our country speak it. This is a fallacy. If you will see the 1971 Census, it says 2 percent, allright, but I put a question to you; What is the number of students from the primary to the collegiate level that are studying or having a working knowledge of this langrage. I would say at a rough estimate in the whole country we have 10 million just multiply that by four. I am sure if a child is speaking English in its home atleast its mother and father and one other member will be speaking English. I say four, because under family planning the ideal number is 4. I am sure, you will agree with me, that at a very conservative figure it puts it at 40 million people in the country who speak English; and what is 40 million of 600 million, I think that of my arithmetic is

not wrong, it represents 15 percent. This is no mean number. So why do you have this antagonism towards this language. English is the only language in our country today that can really integrate us as one nation. Let us have no doubt about it. I am not speaking for English because it happens to be my mother tougue, far from it, I am thinking of India as a whole. We will regret it if we denigrate English because tomorrow our children will curse us for having done this because a day will come when it will be too late to pull back. Let us think very carefully before we think of relegating English to a very low standard. I would say. by all means let us learn Kannada, English and Hindi. Today, what would be the position if I wanted to address this House in Hindi. probably I would be shouted down; and if I wanted to address the House in Bengali, I would have been shouted down completely like the hon'ble member when he wanted to speak in Marathi who was proud of his mother tongue.

(There was some disturbance)

I am very sorry, I have never inturpted any speaker not even the Hon'ble Member who spoke about the drinking habits of Christians, I never got up and protested. I do believe that according to the rules no one should inturpted the other Hon'ble Member unless there is a point of order. I am sorry that this is something that we have lacked in very badly,

1-00 P.M.

The next question Sir, is about prohibition. Prohibition as you all know is one of the directive principles of our Constitution. Article 47 reads thus:

> "The State shall regard the raising of the level of nutrition and the standard of living of its people and the improvement of public health as among its primary duties and, in particular, the State shall endeavour to bring about prohibition of the consumption except for medicinal purposes of intoxicating drinks and of drugs which are injurious to health."

I should like to make it clear to this August House that I have never been a smoker or a drinker or a gambler and accordingly what I am about to say is not with a personal motive. As some Members pointed out today, according to this leaflet given to us Government is getting nearly 51 crores from excise. But what exactly are we doing? We are shouting that the Centre is trying to force Hindi on us. Then why do you force prohibition? As along as anyone who wishes to drink does not make a nuisance of himself.

I see no harm in him drinking. Therefore, I would like to plead that even if the Centre is prepar d to give us four times the amount that we would be losing on this account, I would say 'don't introduce it' You have not got the machinery to enforce prohibition. By this you are going to open the flood-gates of corruption and immorality. We have seen what were the results when other countries tried to introduce prohibition. Therefore, I plead-do not at any cost consider the introduction of prohibition in the State.

I should have like to speak something about planning. I am very sorry to say that there seems to be some thing lacking in this respect. I am saying this is because it has been repeated that in spite of so many pump sets having been installed they are not working though there is water. What does it mean ? Is there any machinery to look after these things ? Though spare parts are available the defective pump sets are not repaired. This is a thing which require some attention. Another hon. Member said that the planning has to go to the rural areas. I agree with the suggestion and say that it is there where people really want planning. I do hope that the Minister will take note of what I have said and act upon it. By doing this we will bring credit to the State of Karnataka. Let us all join hands and make great efforts towards this end.

† SRI QAMARUL ISLAM(Gulbarga).—Mr. Speaker Sir, I am thankful to the opportunity given to me to speak on the Budget. Firstly, I will deal with education. Today, we are spending huge amount on education. It is a primary and basic thing to build our national and moral character. So, firstly, I would like to criticise the system of education prevailing in Karnataka State. If you analyse the education there are two factors viz. one is teaching community and the other is student community. The very activities of teaching community will have direct influence on the student community. Nowadays, we are seeing that the teaching community are coming to the streets and demanding for their rights. Some sort of Trade Union mentality has been created in them, and they are adopting the same to get their demands. This will have some adverse effect on the student community. Hence Government should guard the rights of teaching community. Nowadays, the graduates are more frustrated than the non-graduates so far as employment is concerned. There are thousands of graduates, diploma holders and matriculates who have registered their names in the Employment Exchanges. In Gulbarga District though such people registered their names in the Employment Exchange, for the last several years they have not received any interview cards. Nobody knows what is the reason. So, day by day unemployment problem increases. So, frustration

starts among these educated young men and women. We have heard several speeches of hon. Members on education. Some Members said that there is corruption in education department and private institutions and they are exploiting the people. Today, if one has to get a seat in the Medical College, he has to pay a donation of Rs. 1 lakh or more. After paying so much donation and after acquiring a degree, one can serve for at least 25 years. On an average if we take his earnings for 25 years, it may come to 2—2½ lakhs of rupees they after deducting taxes and other things and then if you deduct this one lakh donation, the net earning he will have is zero rupees. This is the fate of a doctor who secured seat after paying money and does the service after passing the degree in medicine. In this way our education is creating problem rather than solving the employment problem. The very purpose of education is that after getting education one should solve his own problems in every walk of life. Even if he does not get jobs, you can understand the national problems. My suggestion is that religious and moral teaching should be made compulsory right from the primary level. We must let the students imbibe the teachings of persons like Mahatma Gandhi & Md Alijohar. They must have the fear of Bhagawan or Allah. Otherwise, we cannot build the national character.

I will just take another topic. Economic survey reveals that compared to the other communities, the per capita income of the Muslim community is very very low. Many hon. members have spoken regarding equality, socialism and educational and economic upliftment of weaker sections. There are 200 capitalists in India; not a single Muslim will come under that category. There are about 50 per cent of the people in Karnataka who are below the poverty line. Where as 85 per cent of the Muslims are below the poverty line and their per capita income is very very low. I want to ask the Finance Minister what sincere and earnest measures have been taken to equalise the per capita income of Muslim community, with other communities Among Muslims many are artisans-carpenters, weavers etc. What are the measures adopted to raise the per capita income of these people?

Arabic Persian and Sanskrit are called Oriental languages. We have got friendly relations with the Arabic and Middle East countries and Government of India has sent so many technical graduates including Medical Graduates to Iran and other countries so that we can get some foreign exchange. People find it difficult to learn Arabic. There is not a single institution in Karnataka that can teach Arabic. Hence Arabic institutions should be run by the Government for graduates and others.

As far as Urdu is concerned, it has played a very important role in the freedom struggle. It is a beautiful language. Dr. Alamma Iqbal has given a very beautiful song.

"Sare Jahan Se Acha Hindustan Hamara Hum Bulbulein hain uski woh Gulistan Hamara"

The slogan raised when Shaheed Bhagat Singh, Ashfaqulla Mustaq Ahmed and Ram Parshad Bismil were hanged was:

"Inquilab Zindabad"

There is a saying:

"Jab Patna Mein Inquilab Zindabad ka Nara lagega, Too London ki hukumat key darwaza dahal jainge."

Our Chief Minister has constituted a committee for Urdu and I think some amount has been sanctioned. But not a single meeting was held by the Urdu Academy. What has the Committee done? I want to ask the Minister through you, Sir, how much amount has been given this year to the Urdu Academy for the development of this language, which has played a very important role in the freedom struggle.

As far as Wakf is concerned, it is the practice of the Government of Karnataka since 2 to 3 years to sanction some amount for the repairs of the mosques and religious institutions and this will create very good confidence among these minority. I want to question whether any considerable amount has now been sanctioned for the repairs to the mosques in the Wakf budget.

Regarding planning, I do not want to talk of big dams but I will give an example of my own district. Bennethore Project has been sanctioned in 1969; till 1978 the project has not been completed. That projects required 75 lakhs of rupees for completion. Between 1969 and 1978 we have spent more the amount which was originally estimated for the completion of that project. Last month only, the Government of Karnataka has spent a sum of 35 lakhs rupees for scarcity relief. In 1972 Government has spent about 30 lakhs of rupees on this and an amount equal to the estimated amount has been spent till now. Still, the Bennethore project has not been completed. Is it not defective planning? A sum of 75 lakhs of rupees was estimated to be required for the completion of the project in 1969. Till now, it has not been completed and during this period, you have spent more the amount that was estimated. Is it not defective planning, Sir? I am thankful to the Government for the scarcity relief works done but this project has not been completed in time and we have spent a lot of amount on that.

Regarding agriculture, no doubt Government has made sincere efforts as far as land reforms and land ceiling are concerned but I think the land which has been distributed to the landless persons is is barren land or, you can call it waste land.

I want that you should produce before the House the details relating to the actual cultivable lands which you have distributed to the land-less persons.

With these words, I thank the Chair for giving me this opportunity to speak and conclude.

MR. SPEAKER.–Now the House stands adjourned to meet tomorrow at 9 A.M.

The House adjourned at Twenty five Minutes past One of the Clock to meet again at Nine of the Clock, on Saturday, the 1st July 1978.